POKROK ZÁPADU.

TÝDENNÍK POLITICKÝ, POUČNÝ A ZÁBAVNÝ.

Ročník VII. | Omaha, Nebraska, dne 21. srpna 1878. | Číslo 16.

ZPRÁVY ZAHRANIČNÉ

VÁLKA V BOSNĚ.

Boj v Bosně neustává, nacpaly zřetě v rozměrech a na místě dřívějších nepatrných z počátku šarvátek a potýček, svádí se nyní krvavé boje každodenně. Hlavní voj, pod gen. Filippovičem, spojil se s oddělením pod velkovévodou wurtemberským a táhnou k Serajevu, kterýž ve čtvrtek neb pátek tohoto týdne dostihnouti bodlejí. Filippovič telegrafoval dne 15. že deputace čelných obyvatelů Serajeva a Haňa Pala prosili jej by ustál v postupování, jelikož nedošlo zpráv od Porty aniž prohlášeno tam provolání Rakouska. Filippovič odepřel, dav v odpověď, že Evropa nařídila obsazení a Porta svolila a vyzývá deputaci, aby vlivem svým přimělo obyvatelstvo k podrobení se. Dne 14. čítal sbor Filippoviče 30 000 m. po odečtení posádek, které cestou zanechány byly. Dne 16. svedli boj s povstalci u Bisovače, kdež povstalci poraženi byli a ztrativše celý tábor, s vozy, zásobami a střelivem, zachránili pouze děla a odtáhli k Risetjaku (?) a Vysoké. Ztráty Rakušanů nebyly prý velké.

Dvacátá divise, která měla obsaditi Zvornik, na pomezí srbském nedocílila toho dosud. Blíže Gračanice svedla šarvátku dne 4., pak opět dne 8., 9. a 10. Postoupila pak až k Tuzle, kdež dne 11. sveden byl krutý boj, který trval 12 hodin a v němž Rakušané porážku utrpěli. Musili opustiti jednu baterii a zásoby střeliva a špíže a mnoho koní. Dne 13. podnikli povstalci sami útok na Rakušany a zatlačili je až do Doboje (na řece Bosně) Velitel Szapary, telegrafuje dne 15., že sice útok povstalců odrazil, ale následkem nedostatku střeliva ustoupiti musil, že však raněné i zásoby zachránil, ač vojínové sami musili tlačiti vozy po špatných cestách a stále byli znepokojováni povstalci. Toť jest arci nepřímé přiznání, že od povstalců zatlačen byl. Dne 16 podnikli povstalci nový útok, který dle zpráv rakouských odražen byl, ale s velikou ztrátou. Dle posledních zpráv obdržel Szapary celou brigadu posily a doufá že bude s to proniknouti až ku Zvorniku. Povstalců čítá se ve východní Bosně na 16,000.

V severní Bosně jsou povstalci též čilí. Dne 14. podniknut útok na posádku rakouskou v Bačaluce, který se však nezdařil. Povstalci pak zaujmuli postavení u Petřičevace, kdež se boj očekává.

V Hercegovině obsadili Rakušané Ljubini. Jižně od Ljubině, v Zavale, jest 5000 povstalců a jihovýchodně, v Bilku stojí též jeden sbor povstalecký. — Z Pešti se oznamuje, že sbor měřičský přepaden byl v úterý m. týdne u Ljubině a pouze 30 jich vyvázlo.

V Rakousku počínají nyní nahlížet, že s nynější silou neprovedou obsazení a proto nařízeno ihned mobilisování 4 dalších sborů vojenských. Nemají naději že provedeno bude osazení dříve než za 2 měsíce.

Oznamuje se, že odboje tohoto účastní se Slované jako Turci, křesťané jako mohamedáni; že k povstalcům přidávají se uprchlíci od vojska tureckého, jakož i uprchlíci od vojska ruského v Bulharsku; že zkrátka nadržuje povstání oláda turecká jakož i Slované. Proti vládě turecké jest nyní hlavně namířena zášť Rakouska a vyjednávání o obsazení neběře konce. V sobotu ohlašoval telegraf, že docíleno bylo již dohodnutí a smlouva obapolně podepsána. Že neurčen sice čas na jak dlouho Bosna a Hercegovina obsazeny býti mají, ale několik článků uznává svrchovanost sultána. Však dle úterních telegramů nebylo by tomu tak, neboť se oznamuje z Cařihradu, že Caratheodori Pašovi posláno bylo navedení, aby podepsal smlouvu, když Rakousko svolí vykliditi obsazení země až velmoci uznají opravy portou slíbené za provedené. Též z Vídně se oznamuje, že tam panuje rozhodná smýšlení proti uzavření smlouvy s Tureckem a nikdo nepomýšlí na vyklizení Bosny, pokud jednou obsazena bude. Dle všeho toho jest patrno, že byť i Slované brali účastenství v povstání, přece hlavní oporou jeho jest Porta sama.

ČERNÁ HORA.

Z Berlína se oznamuje, že kníže Nikola požaduje od porty, aby do 1. září odevzdala mu šesmi kongresem Hotu přiřknuté. Pak li porta tak neučiní, očekává se srážka. — Kníže Nikola prý radí povstalcům v Grahovu, aby se podrobili obsazení rakouskému.

ČECHY.

V Praze předsevzata policií prohlídka v domech tří socialistických časopisů a bytech mnoha vynikajících socialistů.

UHRY.

V Uhersku zvoleno bylo do sněmu 232 vládních poslanců, 70 opozičních a 66 radikálů.

ANGLICKO.

Anglický parlament odročen byl dne 16. t. m. ku 2. listopadu.

RUSKO.

V Oděse panují dosud nepokoje a očekává se, že prohlášen tam bude stav obležení.—Gen. Mecencov, chef policie a nástupce Trepova v Petrohradě, byl na ulici zavražděn dýkou. Vrahové nebyli dosud dopadeni.

NĚMECKO.

V říšské radě německé podána byla předloha zákonu proti socialistům. Zapovídá spolky, schůze a časopisy socialistické, pod přísnými tresty. Předloha prošla při prvním čtení a očekává se, že stane se zákonem. — Od útoku Nobilinga na císaře zatknuto bylo 563 osob pro urážky osoby císařovy; z těch bylo uznáno vinými 521, mezi nimi 31 ženských. Celkem uloženo bylo odsouzeným 811 roků vězení. — Emil Hoedel, který učinil útok na život císaře německého dne 11. května, byl popraven dne 16 t. m. Popravu vykonal prý jeden řezník, jelikož nebylo zručného kata. Utnul klečícímu královraždu hlavu jedním rázem. Před popravou připil Hoedel na zdar komuně a sociální demokracii. As 50 osob bylo popravě přítomno.

TURECKO.

Porta hraje odvážnou hru. V Bosně povzbuzuje a podporuje obyvatelstvo proti Rakousku. Ku přivtělení části Thesalie a Epiru k Řecku nechce svoliti a rozeslala oběžník k velmocím, že nikdy nesvolila k upravení hranic řecko-tureckých; že v Thesálii a Epiru nebylo povstání od r. 1829; že Řecko nezasluhuje ničeho za svou zdrženlivost v průběhu války rusko-turecké, jelikož několikráte vyjednávalo s Ruskem a teprvé když neobdrželo od Ruska žádané pomoci, zůstalo nečinným. Tím popuzuje proti sobě všechny velmoci zúčastněné na kongresu Berlínském a zejmena Anglicko, jehož chráněncem Řecko jest. Vyklizení přístavu a pevnosti Batum též odkládá, popuzujíc Rusko; Černé Hoře vzpouzí se popustiti území kongresem jí přiřknuté; v Starém Srbsku osnuje nepřátelství proti Srbsku. Nebylo by divu, kdyby se konečně nit trpělivosti přetrhla a porta, znepřátelivši si všechny vlády, společným úsilím přinucena byla k tomu, k čemu dávno přinucena býti měla — k vystěhování se do Asie, kamž vším právem patří.

DROBNÉ ZPRÁVY.

Z Vídně se oznamuje, že císař jest velmi mrzutým nad odporem v Bosně a že odpor ten nepůsobí jen mahomedáni, nýbrž též pravoslavné.

Vláda uherská zapovídala vyvážení zbraní do Srbska a Černé Hory.

Z Londýna se ujišťuje, že vojínové ruští z Bulharska prchají a přidávají se k povstalcům bosenským.

Pevnost Varna byla od Rusů obsazena dne 10. t. m. Posádka sestává z 10,000 m. a 100 děl.

Albánští náčelníci v Prizrenu zaujmuli hrozebné postavení, což vláda srbská s nepokojem střeží.

Mezinárodní komise vyšetřující povstání turecké v Rumelii, navrátila se do Cařihradu a potvrzuje zprávy o ukrutnostech ruských a bulharských.

Tři pluky rakouských Srbů odepřeli bojovati proti povstalcům blíže Velikého Zvorníku a byli decimováni. Ostatní pak posláni co vězňové zpět do Rakouska.

Evropská komise k reorganisování východní Rumelie sestoupí se v Cařihradě 13. příštího m. V ten samý den sestoupí se též komise k reorganisování Bulharska.

Třicet praporů tureckého vojska připojilo se k povstalcům.

V Bessarabii postaven bude ruský pozorovací sbor, čítající 80.000 m.

Nové zprávy domácí.

¶ V kabinetním sezení dne 13 t. m. schválena byla nová poštovní mezinárodní smlouva, uzavřena v Paříži nedávno. Vstoupí v platnost 1. dubna příštího roku.

¶ Americké rolnické stroje obdržely na výstavě v Paříži 8 cen z 11 vypsaných od rolnické společnosti. Výstava plodin amerických obdržela čestný diplom a výstava pomůcek učebních obdržela zlatou medailii.

¶ Minulý kongres povolil založení nového vojenského táboru a sice v Černých vrzích. Gen. Sheridan byl v krajině té v minulých týdnech a vyhlídl místo pro tábor vzdálené 6 mil od Crook City a 18 mil od Deadwood.

¶ Ve středu min. týdne pověšeni byli v Donaldsonville čtyři černoši, pro vraždu spáchanou společně koncem roku 1876. Jediným svědkem v soudu, byla jedna ženská, kteráž svědčila že viděla obžalované zpáchati zločin ten. Všichni však popírali vinu svou až do smrti.

¶ New York "Bulletin" počítá, že vzdor zkáze kterou jarní pšenice v mnohých krajích utrpěla, bude sklizeň letošní větší než loňská o 15 až 20 milionů bušlů, jelikož ozimka se dobře uvedla a bylo více osetо než v loni. Za to bude velká část pšenice jarní špatná.

¶ V St. Louisu odbýval se minulý týden zajímavý soud. L. D. Dameron, sloup církve a vydavatel časopisu Christian Advocate nepohodl se s jiným členem, z čehož povstala právní rozepře, v které přišlo na jevo, že Dameron svedl mladou dívku a chtěje pak aborcí vinu její ukrýti, zavinil její smrt.

¶ Smířlivá politika Heyese vůči jihu, kterou radikální republikáně a mašinářští politikáři odsuzovali a odsuzují, počíná nésti ovoce. V státu severní Karolině budou nepochybně republikáně rozhodovati o zvolení senatora. Demokraté rozštěpeni jsou ve dva nesmiřitelné tábory a republikáně, ač v menšině, mohou dopomoci k zvolení té straně, ku které největší důvěru míti budou.

¶ Porota vyšetřovala původ velkého železničného neštěstí, které událo se u Mingo Junction, jak minule jsme oznámili, však neshledala na nikom vinu. Konduktor, který vlastně srážku zavinil, propuštěn po krátkém výslechu, jelikož prý v zákoníku státu Ohio není zákona pro provinění druhu toho. Výsledek vyšetřování jest všeobecně neuspokojivý.

¶ Hrozný výbuch udál se v Potteville, Pa., dne 17. t. m. V ten den snesla se nad krajinou bouře a blesk uhodil do prachárny, v které bylo uloženo 1.100 soudků prachu. Strašná rána následovala a výbuchem zničena prachárna. Troskami zabiti byli tři z výletníků, kteří nedaleko se bavili a několik poraněno. V okolí otřeseno a poškozeno bylo mnoho domů.

¶ Dle posledního dodatku k zákonům státu Wisconsin mohou se stříleti divoké slepice, bažanti, korotve a sluky od 25. srpna do 31. prosince. Jeleni mohou se stříleti od 15. září do 31. prosince. Vydry, kuny, jilmové, myši a lasice nesmí se chytati od 1. května, do 1. listopadu. Vejce divokých kachen nesmí se vybírati od 1. března na 1. července. Vodní ptactvo nesmí se hubiti jinak než střelnou zbraní. Bažanti, korotve, slepice a sluky nesmí se ze státu vyvážeti.

¶ Náboženský boj svedli v pondělí m. týdne zase katolíci a protestanté v Ottawa, v Kanadě. Asi 300 osob protestantů odbývalo slavnostní výlet. Katolíkům v městě to nebylo vhod, byliť to hlavně Irčané, a shlukli se avšak neučinili ničeho, leč že volali na nádraží: "Do pekel s Oranžisty." Později v noci Oranžisté čili irští protestanté vrazili do města, jali se házeti na domy katolíků, a vytloukati okna. Kde se shluklo několik lidí na ulici, střílili do nich. Policie zatkla některé z výtržníků. As 10 osob bylo raněno.

¶ Oddělení vojska našeho překročilo opět hranice mexické a stíhá loupežníky. Z Fort Clark se dne 16 t. m. oznamuje o tom: Celé oddělení pod velitelsvím plukovníka Mackenzie, vyjma dvě setniny pěchoty zanechané posádkou, vytrhlo o 2 hod. dnes ráno. Přední stráže překročily řeku časně ráno. Hlavní voj přepravoval se po celý den asi míli nad vtokem řeky Sycamore. Každý vojín má 140 nábojů a zásoby na 10 dní. Dělostřelstvo jest dobře zásobeno. Jsou na stopě lupičům, kteří odehnali ukradená stáda před 2 dni.

¶ Čím dále tím větší pozornosti nabývá pěstování cukru z kukuřice a třtiny. Ve dvou okresích v Minnesotě činěny v tomto směru rozsáhlé zkoušky, které v loni pozornost komisaře odboru rolnického na se připoutaly a tento vydal nyní o předmětu tom delší pojednání. Při letošní státní výstavě v Minn. která se odbývati bude v St. Paul v září, budou každodenně dělány praktické zkoušky vyrábění cukru. Jak velice důležitý jest předmět tento, a jak výhodným by bylo, kdyby jsme nepotřebovali cukr z ciziny přivážeti, sezná každý z toho, že každoročně přiváží se do Soustátí za 100 milionů dolarů cukru.

¶ Od nastoupení nynější správy bylo snahou vlády, vymýtiti veškeré zlořády, kdekoliv by je nalezla. Za tou příčinou vyšetřovalo a vyšetřuje se v mnohých odborech a napravují se veškeré nepravosti, nechť kdekoliv shledány. Tak děje se též v odboru indiánském, o skaženosti jehož po celou dobu co přišel pod správu civilní a dohled velebných pánů, panovaly mnohé pověsti. Pověsti ty osvědčily se bohužel skoro ve všech pádech pravdivými a jeden reverend po druhým vylupuje se co sprostý odíratel Indiánů. Minulý týden došlo na jednatelství Fort Berthold v Dakotě a jednatel E. A. Allen, kněz kongregacionalistický dopaden byl při četných "nepravidelnostech". Indiáně byli s ním již dávno nespokojeni a hrozili mu smrtí.

¶ Velmi odvážné oloupení vlaku událo se 13. srpna v 1 hodinu ráno na dráze Kansas City, St. Joseph a Council Bluffs asi jednu míli od Winthrop Junction, skoro naproti městečku Atchison. Konduktor Brown spozoroval ve Winthrop, že vstoupili na vlak čtyři muži do prvního vozu za nákladním vozem. Když se pak hnul, aby vybral lístky, obrátili se na něho s dvěma bambitkama a poručili mu, aby držel ruce vzhůru. Musel uposlechnouti. Totéž učinili s třemi jinými v expresním voze se nalezajícími osobami, mezi nimiž i jednatel expresní, jenž měl právě pokladnu otevřenou a zabýval se svou prací. Dostali tak všechny čtyry osoby pod své bambitky a jeden z nich přistoupil k pokladně a vybral z ní $5,100 do vaku, který měl u sebe. Pak ustupujíce zpět, mířili stále na zřízence. U dvéří pak jsouce, nařídili kondukterovi, aby zastavil vlak, by se mohli vzdáliti; on tak učiniti musel; když pak vlak už jel zdlouhavě, vyskočili ze dvéří, seskočili s vozu a zmizeli ve tmě. Celá práce jejich netrvala ani pět minut. Nebyli ani pod škraboškami, a nepromluvili při tom ani slovo bez potřeby. Není po nich ani stopy dosud. Popisy jejich jsou poslány na všecky strany. Na zatknutí jich vypsána jest odměna.

¶ Hrozná žlutá zimnice, tato metla jižních krajin, řádí v některých státech jižních zuřivě. Z Grenady, v Miss. došel do Wilmingtonu následující telegram: Pomozte nám zaplatit opatrovnicky a pohřbiti mrtvé. Město naše jest hřbitovem. Potřebujem pomoci. Mayor umírá a já jsem jediným zbývajícím úředníkem E. Molton, maršál. — Z Memphis došla sekretáře odboru válečného následující žádost: Smrt kráčí rychle našemi ulicemi. Města se proti nám uzavřela karanténou. Nemůžete nám poslat 1000 stanů, do nichž by jsme mohli odstěhovati chudé? — Tyto telegramy samy o sobě s dostatek naznačují zhoubu jakou nemoc ta působí. Strach před nebezpečnou tou nemocí vyhání obyvatelstvo měst postižených k severu, kdež před řáděním jejím jsou bezpečni. Prvně zmíněné město Grenada jest na dobro opuštěna; z 1200 obyvatelů zůstalo v městě pouze 300 a z těch jest pouze 40 zdravých. Žádostí z Memphis bylo vyhověno a zásilka stanů zaslána. V New Orleans zůstává stav nemoci nezměněným; v minulém týdni roznemohlo se 509 osob a zemřelo 140. Celkem roznemohlo se 975 osob a podlehlo nemoci 266. Ve Vicksburgu onemocnělo již více jak 50 osob. V New Yorku roznemohlo se několik osob a poslány do karantény. Ve všech místech podél řeky Mississippi až po St. Louis zavedena přísná karanténa, aby se šíření nemoci přítrž učinilo.

¶ Potterův výbor, který odpočíval po několik dnů, spustil minulý týden na novo svůj vyšetřovací mlýn. Mezi vyšetřovanými byl W. Roberts, z New Orleans, který svědčil, že po volbě navštívil Hayese, aby od něho zvěděl, jak se asi zachová vůči jihu, pakli že prohlášen bude za zvoleného. Dostalo se mu odpovědi, že přijímací listina Hayesova nebyla prázdnou formou a že Hayes nastoupí pouze tehdy, pakli zákonitě zvolen bude. Jiný svědek J. A. Leete byl druhu Andersona. Svědectví jeho sestávalo většinou z jeho osobních náhledů a dále svědčil, že prý Anderson se mu po volbě svěřil, že mezi ním (Andersonem) a Kellogem bylo spiknutí, dle kterého neměli republikáně v East Feliciana hlasovati, aby se pak hlasy z toho okresu vyvrhnouti mohly. Kterak to přišlo, že právě o tuto county se spíkli a že chtěli vyvrhnouti hlasy z ní, kdežto tam mívali vždy 1000 většiny a proč raději nezvolili county v které bývaly většiny demokratické, to svědek nepověděl. Že mu výbor sám nevěří vysvítá z toho, když svědčil že Kellog chtěl aby vyhotovil některá falešná svědectví, on však odepřel, jelikož neučinil nikdy v životě svém nic nepravého, — výbor vypuknul v hlasitý smích. Kdyby prý mu byl někdo nabídnul 100 000 aby mlčel, neví co prý by udělal! Jest to, jak se zdá, věrný obrázek louisianského politikáře, kde dle výpovědi Jenckesové jest politika "umělým".

¶ Čím dále tím lépe přichází na jevo velikost podvodu jakého se dopustili demokratický pokladník demokratického státu Missouri. Když nesnáze jeho přišly na jevo, mluvilo se o schodku několika set tisíc, však nyní mluví se o milionu. Nyní teprvé seznává se, že nevyplácel poukázky na pokladnu již od března, že úrok na úpisy státní, dlužný v červenci, není dosud zaplacen, čímž úvěr státu trpí a že nejsou peníze na zaplacení úroku lednového. Též vychází na jevo, že pokladník nepodal po celý čas úřadování svého výkaz stavu pokladny, ač ústava státu výkaz takový občas předpisuje. Nepochybně musí z příčiny zpronevěření svolána býti legislatura, ještě před volbou. Ústava totiž předpisuje, že kdykoliv by nastal schodek obnášející přes čtvrt milionu, může býti kryt pouze přímou daní, o které musí voličové rozhodnouti. Proto bude třeba svolati legislaturu, aby voličům otázku tu předložila. Saint Louiský Evening Post píše o tom: Každý počíná nabývati přesvědčení, že stát Missouri nebyl nikdy v takové krisi jako nyní. Za těch okolností neuspokojí spravedlivé očekávání lidu nic jiného, než zvláštní zasedání zákonodárství. Toho jest zapotřebí ne jen co práva obecnosti, nýbrž i na základě ústavy. Schodek v účtech pokladníka státního obnášeti bude za nejpříznivějších okolností ne méně než půl milionu. To nahraženo býti musí daněmi vynucenými na těžce pracujících rolníkách venkovských okresů a na daněmi přetížených majitelých městských. Zákon státní předpisuje, že otázka nahražení této úřední krádeže předložena býti má přímému odhlasování lidu. To mělo by se stát bez odkladu. Budouli činěny pokusy k odložení neb vyhnutí se tomu, možno horších následků očekávati. — Politikáři státu Missouri snaží se však věc utlati, aby jim v nastávajících volbách neškodila., A pak ať někdo řekne, že "Reformy" není zapotřebí.

Nejnovější zprávy.

Z Vídně se oznamuje dne 20. t. m., že v pondělí osadili Rakušané Serajevo po tuhém boji za spoluúčinkování Filippoviče a Tegethofa. Tegethof obsadil dne 17. Vysokou, při čemž dobyl něco zbraní a střeliva a ztratil 4 mrtvé a 82 raněných.—Povstalci podnikli nový útok na gen. Szaparyho v Doboji, byli však odraženi. — Dle zpráv srbských, mizí v Sjenici ponenáhlu odpor proti obsazení. — Porta již podruhé, vydala prohlášení, aby se obyvatelstvo Bosny neprotivilo Rakušanům, ale bez účinku.

Listárna.

P. dopisovateli z Plymouth; Zapoměl jste jmeno své podepsati. Adresa na pana Václava Bundu jest: V. Bunda, Cedar Hill, Saunders Co. Neb.

J. Bartoš, St. Joe. Stane se dle přání.

N. N. Rolník. Velice vítané. Podáme příště.

J. Adam, Tex. Stane se příště.

POMŮCKA K NABYTÍ VĚDOMOSTÍ. —K nabytí znalosti řeči anglické a zvláště seznání smyslu slov, nenapomahá snad žádné jiné dílo, ani snad několik jiných děl, dohromady tak jako Webster-ův slovník nezkrácený, se svými 3000 vyobrazeními, důkladnými vysvětlivkami, pečlivým rozeznáváním podobných slov a svými mnohými cennými tabulkami. Sám o sobě jest knihovnou řeči. Nechť jedna rodina jej používá a to věrně a druhá nechť jest bez něho,—rozdíl v pokroku nabytí vědomostí v těch dvou rodinách bude veliký.